

noč in čakala na očeta, ki ji je obljubil, da jo pokliče, če bi bilo kaj slabše.

Pritajen žvižg pod obzidjem. Z očetom dogovorjeni znak. Zdaj pa le hitro, materi je hudo! Urno se ogrne, steče na dvorišče in v stražnico. Vse smrči. Sname s stene težke ključne vhodnih vrat, po prstih izgine in naglo odklene. Zapreti že ni več utegnila. Dve visoki postavi sta ji v trenutku zamašili usta, jo zavili v veliko odejo in odnesli do vasi. Tam je čakal njen oče, ki je bil v zvezi z Uskoki. Materina slabost je bila zgolj pretveza, ki je izvabila skrbno in ljubečo hčerko skozi mogočna grajska vrata in pomogla roparskim Uskokom do zmage in plena, ki bi ga sicer ne bili nikdar deležni.

Lahek je bil njih opravek v spečem gradu. Marsikdo se ni imel časa niti zbuditi. Tudi nesrečni graščak je postal žrtev kuharičine lahkomiselnosti.

Izropani gradič so Uskoki zapalili, s plenom pa izginili h gorjanskemu svetemu Miklavžu. Tam so si v božjem hramu razdelili deleže in se razgubili po samotnih žumberških selih...

Kdo zna zlesti skozi košček papirja?

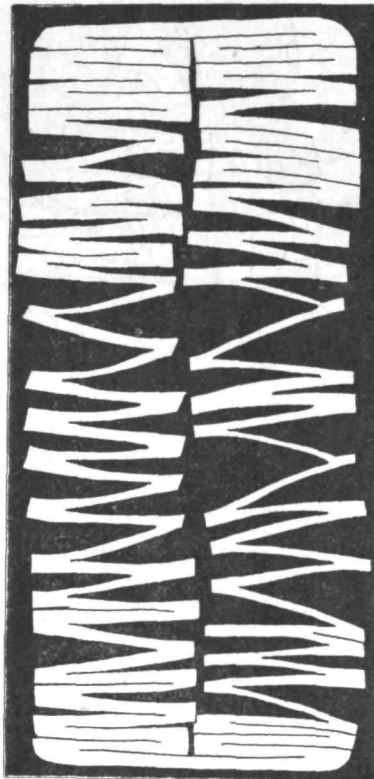
Ali poznate pripovedko o tirski kraljični Dido, ki je l. 880. pr. Kr. ustanovila mesto Kartago?

Ta kraljična si je, ko je prišla v Afriko, izprosila od ondornih prebivalcev le toliko zemlje, kolikor jo je mogoče pokriti z volovsko kožo. Afrikanci so se smejali tej skromni želji in so rade volje ustregli njeni prošnji. Toda nemalo so se začudili, ko je razrezala Dido kožo v ozka jermena, ki so skupaj zvezana obrobila velik kos zemlje, na kateri je potem kraljica sezidala znani ten grad. Imenovala ga je Kartago. Razvil se je v znamenito mesto. Danes so ga samo še razvaline.

Nisem vam brez vzroka povedal te mične pravljice, kajti coprnija, ki vam jo hočem pokazati, je v tesni zvezi z dobro pretuhtano coprnijo kraljične Dido in se glasi:

Kdo zna zlesti skozi košček papirja? Nemogoče! porečete, toda vseeno gre!

Vzemite košček močnega papirja v velikosti igralne karte, prerežite ga po sredini, toda tako, da ostane zgoraj in spodaj ozek trak nerazrezan. Potem ga vpognite previdno navzven!



Vidim vas, kako se smejete; saj skozi to odprtino ne more niti pritlikavček, kaj šele človek.

Rešitev te zagonetke je pa sledeča: razrežite papir, kakor to vidite na naši sliki. Uganka je rešena! Rezanje z nožem ali škarjami morate previdno in skrbno izvršiti, da se vam robovi ne raztrgajo!

A. ŠAVLI:

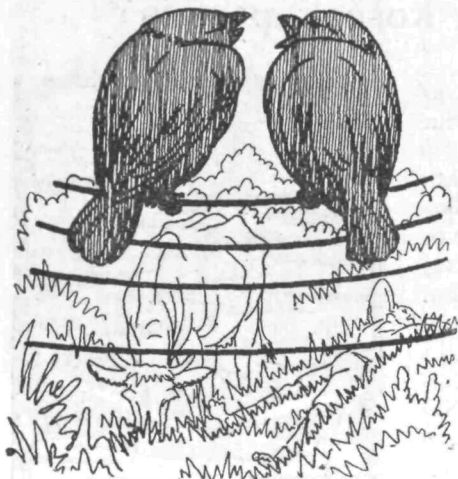
Vrabca na brzojavni žici.

Bajtarjev Vanek leži vznak na mehki travi kraj ceste in gleda v nebo. Kraj njega žmuli Liska sočno travo. Nad njim se razpenja brzojavna žica, na kateri se prepirata dva vrabca. Vanek premišluje: »Kaj neki imata med seboj ta dva prepirljivca?«

* * *

Vrabca na brzojavni žici imata med seboj važen razgovor.

»Ali si ti, bratec Čivko, že kdaj razmišljal,« začena vrabček Sivko, »kaj morajo neki biti te trde niti, ki so napete na tehle drogih ob cesti?«



»Sem,« odgovarja Čivko. »Najprej sem se tega plašil. Potem pa sem videl, da sedijo drugi vrabci mirno na teh nitih in se jim nič ne zgodi. Poizkusil sem še jaz in spoznal, da je bil moj strah prazen. Mislil in mislil sem, čemu bi vse to služilo, pa sem premislil tako, da so ljudje te niti nalašč za nas napeli, da lahko posedamo na njih. Za tri mastne črve bi stavil, da je tako!«

»In to brnenje? Ali čuješ? Kakor bi tulil veter!«

»To je godba, ki so nam jo preskrbeli ljudje. Zadnjič sem videl prav smešnega možiceljna, ki je imel čudno ukrivljene noge z dolgimi in ostrimi kremplji. Videti bi ga moral, kako je racal od droga do droga. Na vsakega je splezal in na njem nekaj popravljaj, kakor bi navijal strune. Veruj, ta godba je samo za nas.«

»Stara tetka Vrabulja, ki je preletela mnogo sveta in ga še več videla, je pravila nam deci, da se po teh nitih ljudje pogovarjajo.«

Čivko pa vztraja pri svojem: »Molči, molči, kaj boš verjel starim babam! Mar ne vidiš, da ni tu blizu nikogar, razen onega dečka tu spodaj in krave poleg njega. Ali naj se pogovarja s kravo?«